

EVROPSKÝ PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument ze zasedání

A8-0187/2015

12.6.2015

ZPRÁVA

o výhledech odvětví mléka a mléčných výrobků EU – přezkum provádění balíčku předpisů týkajících se mléka a mléčných výrobků (2014/2146(INI))

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

Zpravodaj: James Nicholson

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	17
STANOVISKO VÝBORU PRO ROZPOČTOVOU KONTROLU.....	21
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	25

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o výhledech odvětví mléka a mléčných výrobků EU – přezkum provádění balíčku předpisů týkajících se mléka a mléčných výrobků (2014/2146(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 261/2012 ze dne 14. března 2012, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o smluvní vztahy v odvětví mléka a mléčných výrobků¹,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007²,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 13. června 2014 s názvem „Vývoj situace na trhu s mlékem a mléčnými výrobky a provedení ustanovení balíčku předpisů týkajících se mléka“ (COM(2014)0354),
- s ohledem na zprávu Komise z prosince 2014 „Vyhledky zemědělských trhů a příjmů v EU na období 2014–2024“,
- s ohledem na článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie týkající se nejvzdálenějších regionů EU,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 10. prosince 2012 s názvem „Vývoj situace na trhu a následné podmínky pro hladké postupné ukončení režimu mléčných kvót – druhá zpráva o „hladkém průběhu“ (COM(2012)0741),
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. prosince 2013 o udržení produkce mléka v horských oblastech, znevýhodněných a odlehlých oblastech po vypršení kvót na mléko³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2011 o deficitu bílkovinných plodin v EU: jak vyřešit dlouhodobý problém?⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2009 o krizi v odvětví mlékárenské výroby⁵,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2014 o boji proti nekalým obchodním praktikám mezi podniky v rámci potravinového řetězce (COM(2014)0472),

¹ Úř. věst. L 94, 30.3.2012, s. 38.

² Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671.

³ Přijaté texty, P7_TA(2013)0577.

⁴ Úř. věst. C 199E, 7.7.2012, s. 58.

⁵ Úř. věst. C 224 E, 19.8.2010, s. 20.

- s ohledem na nařízení (EU) č. 247/2006, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Evropské unie¹,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin²,
 - s ohledem na návrh nařízení Komise ze dne 13. ledna 2015 o Evropském fondu pro strategické investice (COM(2015)0010),
 - s ohledem na návrh stanoviska Výboru regionů s názvem „Budoucnost odvětví mléka a mléčných výrobků“,
 - s ohledem na memorandum o porozumění o spolupráci při rozvoji zemědělství a venkova v EU, jež bylo uzavřeno mezi Evropskou komisí a Evropskou investiční bankou a podepsáno bylo dne 23. března 2015,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova a stanovisko Výboru pro regionální rozvoj (A7–0187/2015),
- A. vzhledem k tomu, že balíček předpisů týkajících se mléka vstoupil v platnost dne 3. října 2012 a platí do 30. června 2020;
 - B. vzhledem k tomu, že na základě rozhodnutí přijatého při přezkumu SZP v polovině období v roce 2003 skončí režim kvót na mléko a mléčné výrobky dne 31. března 2015;
 - C. vzhledem k důležitosti a k aktuálnosti opatření obsažených v usnesení ze dne 11. prosince 2013 o udržení produkce mléka v horských oblastech, znevýhodněných a odlehlých oblastech Unie po vypršení kvót na mléko;
 - D. vzhledem k tomu, že světový trh s mlékem a mléčnými výrobky je stále proměnlivější: v lednu 2014 byly totiž zaznamenány nejvyšší ceny od doby, kdy jsou k dispozici záznamy, avšak po nich následovaly po celý zbytek roku 2014 výrazné propady cen; vzhledem k tomu, že výkyvy na trhu postihují zvláště silně živočišnou výrobu a vstupní produkty používané v mléčné výrobě, takže dochází k tomu, že výkupní ceny jsou pod výrobními náklady;
 - E. vzhledem k tomu, že udržitelné zemědělství jako zdroj vysoce kvalitních potravin může existovat, pouze pokud budou zemědělci dostávat odpovídající výkupní ceny, které pokryjí veškeré náklady udržitelné výroby;
 - F. vzhledem k tomu, že ruský zákaz dovozu evropských mléčných výrobků platný od srpna 2014 měl významný negativní dopad na vnitřní trh EU, což se ukázalo, že musíme být vždy připraveni použít krizová tržní opatření, ať už budou mít jakoukoli povahu, a že je důležité, aby byly zajištěny diverzifikované vývozní trhy pro výrobky EU, a to zejména s ohledem na prognózy poklesu celosvětové poptávky po mléčných

¹ Úř. věst. L 42, 14.2.2006, s. 1.

² Úř. věst. L 343, 14.12.2012, s. 1.

produktech, a současně je nutné zajistit stabilní, solventní domácí trh;

- G. vzhledem k tomu, že podle balíčku předpisů o mléce mají členské státy možnost uložit výrobcům a zpracovatelům povinnost uzavírat písemné smlouvy, což jim jednat umožní lépe plánovat objemy své produkce a jednak tím napomůže vytváření struktur dodavatelských řetězců s ohledem na ukončení mléčných kvót, a vzhledem k tomu, že této možnosti zatím využilo jen málo členských států;
- H. vzhledem k tomu, že balíček předpisů týkajících se mléka ukládá členským státům povinnost uznat organizace producentů a jejich sdružení a klíčovou úlohu, kterou nadále hrají výrobní družstva, a vzhledem k tomu, že k posílení vyjednávacího postavení producentů je nutné zlepšit koncentraci nabídky;
- I. vzhledem k tomu, že v dubnu 2014 bylo založeno středisko pro sledování trhu s mlékem s cílem zlepšit monitorování mlékárenského odvětví pro potřeby Komise i samotného odvětví a že je nutné posílit jeho úlohu, aby v tomto odvětví vznikl účinný systém výstrah pro případ krizových situací týkajících se mléčných farem bez ohledu na jejich velikost, umístění a používané výrobní a distribuční metody;
- J. vzhledem k tomu, že stávající záchranná síť je příliš nízká, takže neposkytuje ochranu v případě poklesu cen mléka;
- K. vzhledem k tomu, že jedním z hlavních cílů společné zemědělské politiky je územní rozvoj vyvážený z hospodářského, sociálního a environmentálního hlediska; vzhledem k tomu, že k tomu je třeba, aby zemědělství zůstalo produktivní a udržitelné i ve znevýhodněných, vzdálených, odlehlých a horských oblastech;
- L. vzhledem k tomu, že zrušení mléčných kvót bude mít značný negativní dopad na nejvzdálenější regiony, zejména na Azorské ostrovy, kde je produkce mléka hlavní hospodářskou aktivitou představující zhruba 46 % regionálního hospodářství;
- M. vzhledem k tomu, že pro velké množství mléčných farem ve znevýhodněných, vzdálených, odlehlých nebo horských oblastech jsou náklady na produkci, odběr a prodej mléka a mléčných výrobků mimo oblast jejich produkce vyšší než v jiných oblastech, takže nemohou kvůli přírodním znevýhodněním svých regionů ve stejné míře využívat příležitosti k růstu, které vznikly zrušením kvót; tito producenti by proto mohli být ohroženi vyšší koncentrací produkce v ekonomicky nejlépe umístěných oblastech v Unii;
- N. vzhledem k tomu, že od 1. dubna 2015 platí povinnost vykazovat dodané objemy mléka;
- O. vzhledem k tomu, že generační obměna, modernizace a investice mají pro fungující a udržitelné evropské odvětví mléka a mléčných výrobků stěžejní význam;
- P. vzhledem k tomu, že mléko, a zejména produkty s „chráněným označením původu (CHOP)“ a „chráněným zeměpisným označením (CHZO)“ a „zaručené tradiční speciality (ZTS)“ vyráběné v různých zemích EU výraznou měrou přispívají k úspěchu zemědělsko-potravinářského odvětví EU a k prosperitě venkovských ekonomik, v nichž

převládají malé a středně velké rodinné podniky a kde je nutné zachovat extenzivní výrobu mléka; vzhledem k tomu, že mléko představuje surovinu pro velký počet zpracovatelských podniků v soukromém i družstevním sektoru, zachovává rozmanitost evropského zemědělsko-potravinářského dědictví a hraje klíčovou úlohu v územní a environmentální konfiguraci Evropy a v sociální sféře s multiplikačním efektem na ostatní hospodářská odvětví, jako je kupříkladu cestovní ruch;

- Q. vzhledem k tomu, že v posledních dvou letech platnosti kvót byly zemědělcům a producentům mléka v některých členských státech uloženy vysoké sankce za jejich překročení;
1. připomíná, že cílem balíčku předpisů o mléce je životaschopné, udržitelné a konkurenceschopné odvětví mléka a mléčných výrobků v celé EU, které by disponovalo pohotovými nástroji, které producentům zajistí spravedlivé odměny; zdůrazňuje, že problémy identifikované v balíčku předpisů o mléce jsou i nadále překážkou pro udržitelný konkurenceschopný trh s mlékem s rovnými podmínkami a pro spravedlivý příjem zemědělců;
 2. připomíná významnou úlohu chovu na mléko, pokud jde o územní plánování, zaměstnanost ve venkovských oblastech a hospodářský, environmentální a sociální rozvoj mnoha evropských zemědělských regionů;
 3. zdůrazňuje, že výkyvy v příjmech a rizika vyplývající z vysokých kapitálových nákladů, z toho, že mléčné produkty rychle podléhají zkáze a z kolísání cen mléčných komodit a vstupních nákladů a nákladů na energie postihují zvláště silně producenty mléka a mléčných výrobků, zejména drobné rodinné zemědělce, a že získávat dlouhodobě obživu z produkce mléka je i nadále obtížné, neboť výrobní ceny se často blíží výkupním cenám nebo je i převyšují;
 4. zdůrazňuje, že evropští zemědělci se potýkají s vysokými náklady z důvodu vysokých cen jednotlivých výrobních položek, například krmiv, a že v důsledku přísných evropských předpisů v oblasti životních podmínek zvířat a bezpečnosti potravin mají evropští producenti nižší konkurenceschopnost ve srovnání s jinými zeměmi;

Dopad ruského embarga a současná krize v odvětví mléka a mléčných výrobků

5. naléhavě žádá Komisi, aby se zamýšlela nad příčinami krize a nad opatřeními k zamezení budoucích krizí, jak je uvedeno v člancích 219, 221 a 222 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty;
6. důrazně vybízí Komisi, aby prostřednictvím dalších cílených tržních opatření řešila krizi, které v současné době čelí domácí trhy s mléčnými výrobky v důsledku tlaku na snižování cen způsobeného neexistencí adekvátních protikrizových nástrojů, poklesem celosvětové poptávky, výkyvy cen na světových trzích a ruským embargem, přičemž ovšem oceňuje první kroky k řešení dopadu ruského embarga, které již byly učiněny;
7. poukazuje na to, že přebytek mléčných výrobků z některých členských států, které mají tradiční obchodní vazby na Rusko, vytváří významnou nerovnováhu na jejich domácích

tržích, což způsobuje prudký pokles cen a ztrátu konkurenceschopnosti místních producentů; vyzývá v té souvislosti Komisi, aby nově vzniklou situaci analyzovala a prioritně ji řešila;

8. připomíná, že ke krizi v odvětví mléka a mléčných výrobků v roce 2009 došlo v době platnosti režimu kvót z důvodu špatného fungování hodnotových řetězců mléčných výrobků, které mělo za následek tlak na snižování cen vyplácených producentům; připomíná Komisi, že v důsledku pomalé reakce na krizi muselo mnoho producentů mléka a mléčných výrobků zanechat podnikání, a má určité obavy ohledně toho, zda je Komise schopna rychle a účinně reagovat na tržní krize; zdůrazňuje, že pokles výrobních cen, který zaznamenali chovatelé hospodářských zvířat, se neprojevil na vyšší spotřebitelských cen, což je důkazem značné nerovnováhy mezi jednotlivými aktéry v potravinovém řetězci na trhu s mlékem a mléčnými výrobky;
9. vyjadřuje politování nad tím, že Rada odmítla požadavek Parlamentu, aby byly producentům, kteří v případě závažné krize dobrovolně sníží produkci, poskytovány dotace; zdůrazňuje, že je důležité znovu otevřít diskusi o tomto nástroji pro krizové řízení;
10. zdůrazňuje, že zrušení kvót může vyústit v další koncentraci produkce mléka a mléčných výrobků ve prospěch největších mlékárenských podniků, aniž by tím byla zaručena účinnost nebo příjmy;

Výzvy a příležitosti pro odvětví mléka a mléčných výrobků

11. konstatuje, že střednědobé a dlouhodobé výhledy odvětví mléka a mléčných výrobků jsou jak na domácích, tak na světových tržích nadále nejisté s kolísavou poptávkou, nicméně současně zdůrazňuje, že odvětví mléka a mléčných výrobků jakožto klíčová součást zemědělsko-potravinářského odvětví má značný potenciál dlouhodobého růstu a tvorby pracovních míst ve venkovských oblastech, na což by se měl nový investiční plán rovněž zaměřit;
12. zdůrazňuje význam podpory výzkumu a inovací, což by všem producentům a podnikům v odvětví umožnilo přizpůsobit nástroje a techniky produkce, a lépe tak reagovat na hospodářské, environmentální a sociální požadavky;
13. zdůrazňuje významnou roli, kterou má generační obnova pro budoucnost odvětví mléka a mléčných výrobků, což je spojeno s významnými příležitostmi pro mladé zemědělce v oboru mléčné výroby;
14. vyzývá Komisi, aby vytvořila nové možnosti financování pro členské státy, mimo jiné i za pomoci Evropské investiční banky (EIB), které by vedly k reformě odvětví mléka a mléčných výrobků; považuje za zásadní, aby byla zajištěna finanční podpora (např. záruční fond, revolvingový fond nebo kapitál pro investice) spolu se zdroji, které EIB vyčleňuje pro intervence na úrovni strukturálních fondů a evropských investičních fondů, zejména v součinnosti s rozvojem venkova; to by umožnilo dosáhnout multiplikačního efektu, co se týče růstu a příjmů, a usnadnilo by přístup k úvěrům pro producenty mléka; vítá proto, že zdrojem finančních příležitostí pro zemědělce v odvětví mléka a mléčných výrobků je nový fond Evropské investiční banky nabízející

nižší úrokové sazby pro usnadnění investic do zemědělských podniků a modernizace a poskytující možnosti financování mladým zemědělcům, které jejich podnikům umožní růst; zdůrazňuje doplňkovou povahu financování z Evropského fondu pro strategické investice, které by přispělo k rozvoji odvětví mléka, neboť by přilákalo soukromý kapitál s výhledem na uznatelnost nákladů a vyšší účinnost investic;

15. konstatuje, že značné kolísání cen a opakující se krize, které jsou neslučitelné s rozsáhlými investicemi do chovů a zakládáním nových podniků, jsou hlavními problémy, jimž odvětví mléka a mléčných výrobků čelí; naléhavě proto žádá Komisi, aby zvážila přijetí opatření ke zmírnění rizik plynoucích z vyšší míry expozice světovému trhu k posílení dohledu nad řádným fungováním jednotného trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků a aby vypracovala akční plán s cílem ukázat, jak hodlá tato rizika zmírňovat;

Zachování udržitelného odvětví mléka a mléčných výrobků ve znevýhodněných, horských, ostrovních a vzdálených regionech

16. prosazuje zachování výroby mléka, neboť mléčné farmy představují významný socio-ekonomický přínos k rozvoji zemědělství a venkova v celé EU, a zdůrazňuje, že toto odvětví má zvláštní význam ve znevýhodněných, horských, ostrovních a vzdálených regionech, v nichž je často jediným možným druhem zemědělské činnosti; dodává, že v těchto regionech vytváří toto odvětví sociální, hospodářskou a územní soudržnost, je zdrojem obživy pro mnoho rodin, zajišťuje organizaci a ochranu daného území, vytváří pracovní příležitosti pro jeho obyvatele a pomáhá zachovávat kulturu a tradice, protože odvětví mléčné výroby po celá staletí utvářelo kulturní krajiny v těchto regionech, čímž vytvářelo významnou základnu pro cestovní ruch; zdůrazňuje, že zastavení produkce mléka by se v těchto regionech rovnalo ukončení zemědělské činnosti jako takové;
17. zdůrazňuje, že je nezbytné vytvořit přechodný mechanismus pro nejvzdálenější regiony, který by byl uplatněn v období mezi zrušením kvót a liberalizací trhů, aby bylo možné v těchto regionech chránit zemědělce a celé odvětví;
18. žádá, aby vzhledem k rozdílům v produkci mezi horskými oblastmi produkce mléka a ostatními územími byly aktivovány ochranné sítě jako specifické ukazatele pro činnosti spojené s produkcí mléka a pro podniky v horských oblastech;
19. vyjadřuje zklamání nad tím, že ve vzdálených, horských, ostrovních a znevýhodněných oblastech je balíček předpisů týkajících se mléka prováděn nedostatečně, a zdůrazňuje, že nezbytné zachovat mléčné farmy jako životaschopné a konkurenceschopné podniky ve všech regionech Evropské unie; domnívá se proto, že Komise a členské státy se musí na tyto oblasti zaměřit a vypracovat o nich specifické studie a že používání krátkých dodavatelských řetězců a upřednostňování místní produkce musí být v těchto konkrétních případech podporováno s cílem zajistit zachování produkce v těchto oblastech a předejít zastavení činnosti v tomto odvětví; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby dále zlepšily a posílily režimy distribuce mléka ve školách a upřednostňovaly přitom krátké dodavatelské řetězce, čímž umožní distribuci produkce v těchto regionech; zdůrazňuje, že v těchto oblastech se výrobní náklady typicky blíží výkupním cenám nebo je dokonce převyšují, a soudí, že současná nejistota v dodavatelském řetězci je škodlivá obzvláště pro tyto oblasti, v nichž existují největší

překážky a nejmenší příležitosti pro úspory z rozsahu; připomíná, že zemědělci v těchto oblastech přímo a výlučně závisí na malém počtu dodavatelů a odběratelů zemědělské produkce, a to z důvodu své zeměpisné izolace; zdůrazňuje, že podpora zakládání producentůvých organizací a jejich činnosti by měla lépe odrážet realitu těchto regionů; zdůrazňuje, že je nezbytné provádět ambiciózní politiky na podporu těchto regionů za pomoci politik rozvoje venkova, investičního plánu a propagace a doladování podpory SZP, jak to umožňují poslední reformy; vyzývá proto Komisi, aby podněcovala členské státy k provádění těchto opatření s cílem umožnit zachování produkce mléka v těchto regionech; vyzývá Komisi, aby pozorně sledovala vývoj produkce mléka a mléčných výrobků v těchto oblastech a posoudila, jaký ekonomický dopad zde má ukončení mléčných kvót pro mléčné farmy; považuje za nutné přidělit další finanční prostředky programu POSEI s cílem pomoci producentům mléka přizpůsobit se dopadům deregulace trhů a zachovat udržitelnou činnost a konkurenceschopnost ve srovnání se zbytkem evropského prostoru;

20. zdůrazňuje význam používání nepovinného údaje o jakosti „horský produkt“ podle nařízení (EU) č. 1151/2012; vyzývá Komisi, aby toto označení propagovala také podporou prodeje;
21. zdůrazňuje význam, který mají pro produkci mléka a mléčných výrobků v horských oblastech místní horská plemena skotu; vyzývá Komisi, aby přijala opatření na zvýšení podpory těchto plemen;

Kolísání cen a ukončení mléčných kvót

22. doporučuje zachování předchozích rozhodnutí týkajících se kvót na mléko, aby se předešlo další nestabilitě trhu;
23. je toho názoru, že politika EU v odvětví mléka a mléčných výrobků po ukončení režimu kvót na mléko by měla mít k dispozici prostředky k využití všech příležitostí pro hospodářství EU, aby produkce mléka byla pro zemědělce atraktivní, a domnívá se, že jakákoli budoucí opatření musí posilovat konkurenceschopnost a stabilitu tohoto odvětví v zájmu usnadnění růstu a inovací v zemědělském odvětví a zvýšení kvality života ve venkovských oblastech;
24. žádá Komisi, aby stanovila odpovídající právní rámec, který by umožnil organizovat produkci řízením nabídky v odvětví mléka a mléčných výrobků;
25. bere na vědomí rozhodnutí, podle něhož má být splácení konečných částek uložených producentům v rámci režimu kvót rozloženo do období tří let, avšak konstatuje, že v posledním roce platnosti kvót výrazně ubyly prostředky v odvětví mléka v důsledku zavedení doplňkové dávky, a proto doporučuje, aby tento příjem zůstal v rozpočtu SZP za účelem zvýšení konkurenceschopnosti odvětví;
26. vyzývá Komisi, aby představila jeden či více regulačních nástrojů, které by umožnily předcházet novým krizím v odvětví mléka a mléčných výrobků a účinně je řídit, a to zejména zjednodušením organizace produkce mléka a mléčných výrobků formou řízení nabídky; vyzývá Komisi, aby za tímto účelem zahájila se všemi zúčastněnými stranami v odvětví formální dialog;

27. má za to, že posílení hospodářské soutěže by mělo být použito jako prostředek k zajištění územní rovnováhy a vyváženějšího odměňování producentů v rámci hodnotového řetězce mléčného průmyslu;

Provádění balíčku předpisů o mléce

28. zdůrazňuje, že provádění balíčku předpisů o mléce je stále v raném stadiu; vyjadřuje nicméně zklamání nad tím, že povinné smlouvy jsou uplatňovány jen v nízké míře, a žádá proto, aby byla tato povinnost stanovena ve všech členských státech Evropské unie; vyzývá v tomto ohledu Komisi, aby provedla důkladnou analýzu překážek provádění balíčku předpisů o mléce, která by zajistila optimální využívání nástrojů, jež mají členské státy k dispozici;
29. vyjadřuje politování nad tím, že balíček předpisů o mléce nebyl v rámci pracovního programu Komise na rok 2015 uveden jako prioritní, a vyzývá Komisi k tomu, aby do něj tuto prioritu urychleně zařadila;
30. vyjadřuje politování nad tím, že ve zprávě není jasně uvedeno, zda je Komise spokojena s prováděním nového regulačního nástroje, a že Komise nevyšetřila, kolik nových organizací producentů, zúčastněných členských států či kolektivních jednání očekává; podotýká, že rovněž není jasné, jaký vliv budou nové nástroje mít na ceny mléka; žádá v této souvislosti o přesný výčet dopadů na ceny mléka a o přesný soupis zúčastněných organizací producentů;
31. doporučuje, aby Komise stanovila jednoznačné cíle pro organizace producentů, smlouvy a kolektivní jednání;
32. připomíná, že nařízení (EU) č. 1308/2013 stanoví, že „s cílem zajistit realistický rozvoj výroby a tím přiměřenou životní úroveň producentů mléka a mléčných výrobků by se měla posílit jejich pozice ve vyjednávání se zpracovateli; výsledkem by mělo být spravedlivější rozdělování přidané hodnoty v dodavatelském řetězci“;
33. konstatuje, že smluvní model dosud nebyl uskutečněn podle plánu, protože postavení producentů mléka a mléčných výrobků na trhu je dosud slabé, ve smlouvách nejsou obsaženy minimální normy a jsou z nich vyloučena družstva;
34. zdůrazňuje, že rozšíření povinných smluv na celý sektor a zejména na velkodistribuci posílí a zlepší smluvní vztahy, přispěje k rovnoměrné distribuci příjmů v celém dodavatelském řetězci a ke zvýšení přidané hodnoty a zvýší odpovědnost zúčastněných stran, pokud jde o hodnocení situace na trhu a přijímání potřebných opatření v reakci na ni; zdůrazňuje význam odborné přípravy a vzdělávání v oblasti řízení rizik jako nedílné součásti osnov zemědělských škol, neboť zemědělci by měli být schopni zvládat volatilitu a efektivně používat dostupné nástroje řízení rizik;
35. upozorňuje na riziko, že v jednotlivých členských státech budou subjekty v odvětví používat ve smlouvách nepřiměřená ustanovení, jež by neutralizovala cíl stability dodávek, který je nezbytným předpokladem zachování rentability výrobců mléka;

36. poznamenává, že by odvětví mohlo více zkoumat potenciál, který představují dlouhodobější smlouvy v rámci integrovaného dodavatelského řetězce, forwardy, smlouvy o pevné marži a možnost „zmrazit“ po stanovenou dobu cenu mléka založenou na výrobních nákladech; je přesvědčen, že by rovněž mělo být možné používat ve smluvních vztazích nové nástroje a že musí být rovněž k dispozici nástroje ke zprostředkování smluv;

Úloha organizací producentů

37. zdůrazňuje důležitou úlohu organizací producentů a jejich sdružení pro posilování vyjednávací pozice a vlivu producentů v rámci dodavatelského řetězce a v oblasti výzkumu a inovací a lituje, že bylo učiněno jen velmi málo kroků k vytváření organizací producentů, zejména v nových členských státech; domnívá se, že by mělo dojít ke zkvalitnění právní úpravy týkající se uznávání organizací producentů, aby měli producenti větší vliv při vyjednávání smluv; zdůrazňuje, že organizace producentů mohou získat finanční podporu v rámci druhého pilíře, a naléhavě žádá, aby bylo na úrovni EU a členských států vytvářeno více pobídek pro producenty, například formou poskytování dalších informací a snižování administrativní zátěže pro zúčastněné strany, které si přejí založit organizaci producentů nebo vstoupit do existující organizace a podílet se různým způsobem na činnosti těchto organizací a provádět vzdělávací činnosti mezi producenty týkající se organizací producentů, což je nástroj, který pomůže odstranit nerovnováhu v dodavatelském řetězci; považuje za nezbytné zlepšit možnost organizací producentů podílet se na regulaci a řízení trhu;
38. prosazuje nutnost zlepšit ustanovení balíčku předpisů o mléce, zejména za účelem zřízení organizací producentů, které se budou moci více podílet na řízení a vyjednávání na trhu;
39. konstatuje, že vytváření organizací producentů by bylo možné podpořit poskytováním aktivní politické podpory vybízející zemědělce k tomu, aby organizace producentů považovali za vhodné nástroje;
40. zdůrazňuje význam zjednodušení výměn informací a dialogu producentů a organizací producentů s cílem pomoci jim zohledňovat vývoj trhu a předvídat krize;
41. trvá na tom, že organizace producentů musí mít přiměřenou velikost a právní vazbu na výši produkce zemědělských podniků, které jsou jejich členy, neboť organizace, které by měly pouze reprezentativní charakter, by nebyly ve skutečnosti schopny zajistit dodržování smluvních požadavků na kvalitu a kvantitu a neměly by zájem vystupovat jako seriózní vyjednávači s odvětvím;
42. požaduje větší podporu vytváření nezávislých organizací producentů prostřednictvím širších informačních kampaní a podpory činností v oblasti řízení, což by pobídlo zemědělce k tomu, aby tyto organizace vnímali jako účinné nástroje a vstupovali do nich;
43. vyzývá Komisi, aby propagovala meziodvětvové nástroje řízení v souladu s nařízením (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů;

44. zdůrazňuje úlohu družstev, pokud jde o zajištění dlouhodobé stability jejich členům; žádá Komisi, aby napomáhala sdílení osvědčených postupů;
45. upozorňuje na zásadní význam vytvoření meziodvětvových organizací pro zajišťování transparentnosti a sdílení osvědčených postupů;
46. připomíná Komisi, že pro toto odvětví je důležitá transparentnost v celém dodavatelském řetězci, aby zúčastněné strany mohly reagovat na tržní signály; konstatuje, že přesné a včasné informace budou mít ještě větší význam pro trh po ukončení kvót;

Posílení střediska pro sledování trhu s mlékem

47. vítá zřízení střediska pro sledování trhu s mlékem a vyzdvihuje jeho význam pro šíření a analýzu údajů o trhu a žádá, aby byla středisku svěřena větší úloha; doporučuje, aby byl definován tržní index, který by využíval kotace pro výrobky, ceny mléka a výrobní náklady; doporučuje, aby Komise přijala nutná opatření k tomu, aby středisko pro sledování trhu s mlékem bylo schopno na jedné straně přinášet přesné údaje v reálném čase a na straně druhé na základě analýz trhu a prognostických nástrojů dříve a častěji vydávat výstrahy a prognózy krizí a prognostické nástroje pro potřeby Komise, členských států a příslušných zúčastněných stran, poklesne-li tržní index pod určitou úroveň a vyžaduje-li to tržní situace; domnívá se, že informace poskytované organizacemi producentů by měly zahrnovat aktuální údaje o tržních a cenových trendech, údaje o výrobních nákladech a o interakcích mezi produkcí hovězího masa a mléka, o spotřebě, stavu zásob, cenách a výměnách dováženého a vyváženého mléka na evropské úrovni; je také užitečné zařadit mezi tyto údaje sledování nákladů na produkci a sledování mezinárodních trhů, aby bylo možné na jejich tendence a chopit se příležitostí pro vývoz; zdůrazňuje, že údaje by měly být snadno dostupné a použitelné pro všechny zúčastněné strany;
48. zdůrazňuje, že je důležité a pro všechny zúčastněné strany prospěšné, aby členské státy poskytovaly středisku pro sledování trhu s mlékem včas relevantní informace a aby i středisko pro sledování trhu s mlékem údaje, které obdrží, včas zveřejňovalo, a doporučuje, aby Komise zvážila, jakými dodatečnými prostředky lze zajistit, aby byly informace poskytovány včas; vyzývá Komisi, aby upřesnila pravidla pro předávání údajů mezi členskými státy a zajistila tak, že získané údaje budou na evropské úrovni srovnatelné;
49. vyzývá Komisi, aby vytvořila vlastní komplexně vybavené struktury pro shromažďování údajů ze všech zemědělských odvětví;

Opatření SZP a odvětví mléka a mléčných výrobků

50. konstatuje, že v rámci prvního pilíře je k dispozici dobrovolná podpora vázaná na produkci jakožto nástroj na podporu odvětví mléka a mléčných výrobků, v rámci druhého pilíře mohou producenti využít poradenských služeb na podporu obchodních rozhodnutí a řádného finančního řízení – v případě nutnosti mohou členské státy použít pojistná opatření jako například nástroj ke stabilizaci příjmů, a mohou také rozhodnout o sdružování a zacílení opatření na rozvoj venkova s vysokou intenzitou pomoci;

51. vyzývá toto odvětví, aby se zabývalo rozvojem dalších pojistných nástrojů v době, kdy je trh silný, aby se omezilo kolísání cen mléka a aby evropští producenti mléka nepřišli o zisk; zdůrazňuje, že by měla být zvážena možnost začlenit do prvního pilíře SZP také nástroje zaměřené na řízení rizik a programy založené na ochraně marží;
52. zdůrazňuje, že při provádění nařízení (EU) č. 1307/2013 se různé státy rozhodly pro neúplnou a pomalou vnitřní konvergenci, čímž ještě více podpořily nížinné zemědělství, které funguje v příznivých podmínkách;
53. zdůrazňuje, že je nezbytné přezkoumat podmínky spuštění nástroje ke stabilizaci příjmu, který je dostupný v rámci politiky rozvoje venkova, neboť podmínku pro přístup k podporám Společenství, která spočívá ve vykázání nejméně 30% ztráty, považuje za nepřiměřenou;

Potenciál odvětví mléka a mléčných výrobků EU na světovém trhu

54. poukazuje na to, že světová poptávka po mléku a mléčných výrobcích by podle prognóz měla stoupat o 2 % ročně a nabízet příležitosti pro produkty pocházející z EU, nicméně upozorňuje na to, že tyto exportní příležitosti musí být vyváženy stabilním domácím trhem, který představuje více než 90 % trhu s mléčnými produkty v Evropě; konstatuje nicméně, že na trhu stále více převládají sušené mléčné výrobky;
55. poukazuje na to, že EU zůstává největším dovozcem zemědělských produktů na světě a že růst její produkce mléka pro vývoz je závislý na dovozu krmiv a pícnin;
56. zdůrazňuje, že bilaterální obchodní jednání mohou představovat pro odvětví mléka a mléčných výrobků v EU strategické příležitosti, a v této souvislosti vyzývá Komisi, aby se více angažovala při otevírání nových trhů ve třetích zemích a odstraňování překážek obchodu, a důrazně žádá Komisi, aby při obchodních jednáních brala náležitý ohled na problematiku „chráněných označení původu (CHOP)“, „chráněných zeměpisných označení (CHZO)“ a „zaručených tradičních specialit (ZTS)“, přičemž ovšem musí být zachovány a rozšířeny evropské normy kvality, zdraví a bezpečnosti při výrobě a dodávkách produktů spotřebitelům;
57. zdůrazňuje, že je neustále třeba hledat a rozvíjet nové trhy, zvyšovat podíl EU na světovém trhu, zajistit vývozcům z EU spravedlivý přístup na trh a podporovat udržitelný růst vývozu; vyzývá proto Komisi, aby se aktivněji zapojovala do hledání nových vývozních trhů; zastává názor, že za účelem hledání budoucích příležitostí je třeba zlepšovat obchodní vztahy s třetími zeměmi a zvyšovat dynamiku odvětví mléka a mléčných výrobků, a zdůrazňuje, že je důležité mít informace o spotřebních trendech na těchto trzích s cílem vytvářet kapacitu pro včasné reakce na budoucí změny;
58. dále konstatuje, že společnosti v EU čelí konkurenci ze strany několika silných světových vývozců (včetně Nového Zélandu, Spojených států amerických a Austrálie), kteří v minulosti měli přístup na asijské trhy a kteří mají rozhodující vliv na cenu mléčných výrobků na světovém trhu;

Propagační opatření a opatření na ochranu kvality

59. poukazuje na to, že by odvětví mléka a mléčných výrobků mohly prospět propagační iniciativy vedené na domácím trhu i na trzích třetích zemí v rámci nových propagačních opatření, a vybízí producenty, aby se účastnili nových kampaní, jakmile v roce 2016 vstoupí v platnost nové právní předpisy v oblasti propagace, neboť se očekává zvýšení finanční podpory ze strany Evropské unie;
60. zdůrazňuje, že je třeba, aby největší potenciál odvětví pro vytváření hodnot nespočíval pouze ve výrobě nezpracovaných produktů, a domnívá se, že je třeba plně využít výzkumných opatření k vývoji inovativních mléčných výrobků vysoké jakosti pro rychle rostoucí trhy, například výživových produktů pro léčebné účely a pro kojence, seniory a atlety;
61. konstatuje, že v rámci evropského inovačního partnerství pro produktivitu a udržitelnost zemědělství (EIP-AGRI), který je součástí programu Horizont 2020, lze podporovat inovativní projekty, které přispívají k udržitelnému a vysoce produktivnímu odvětví mléka a mléčných výrobků za účelem uspokojení světové poptávky po vysoce hodnotných mléčných výrobcích;
62. poukazuje na to, že je důležité posílit systém podpor pro distribuci mléka do vzdělávacích zařízení a pobízet organizace producentů k účasti a upřednostňovat mléčné produkty místního původu a krátké dodavatelské řetězce s cílem přispívat k rozvoji zdravých stravovacích návyků u evropských spotřebitelů;
63. konstatuje, že odvětví zatím nevyužívá „chráněných označení původu (CHOP)“, „chráněných zeměpisných označení (CHZO)“ a „zaručených tradičních specialit (ZTS)“ způsobem, který by byl smysluplný a srovnatelný ve všech členských státech; vyzývá Komisi, aby zjednodušila přístup malých producentů a podniků k těmto systémům a snížila administrativní požadavky na jejich schvalování, omezila administrativní zátěž spojenou s procesem podávání žádostí, přičemž by měla tyto požadavky zachovat jako kritéria kvality evropských produktů, která jsou na exportních trzích EU nesporná, a cíleně podporovala marketingové činnosti s ohledem na tyto produkty;
64. vyzývá Komisi, aby zjednodušila pravidla týkající se regulace nabídky sýrů s „chráněným označením původu“ nebo „chráněným zeměpisným označením“, přičemž zvláštní pozornost musí být věnována minimálním požadavkům na reprezentativnost uplatňovaným při schvalování označení;
65. vyzývá Komisi, aby co nejdříve zveřejnila zprávu uvedenou v článku 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, ve vztahu k analýze dopadu povinného uvádění země původu nebo místa provenience u mléka a mléčných výrobků; lituje, že unijní exekutiva zatím tuto zprávu, která měla být předložena do 31. prosince 2014, nevypracovala;

Řízení rizik v odvětví mléka a mléčných výrobků

66. zdůrazňuje, že stávající opatření „ochranné sítě“, mezi něž patří veřejná intervence a podpora soukromého skladování, nejsou sama o sobě dostatečnými nástroji pro řešení neustálého kolísání cen nebo krize v odvětví mléka; dodává, že intervenční ceny jsou

příliš nízké, nemají již vazbu na současné tržní ceny a z dlouhodobého hlediska se ukazují být neúčinné pro zajišťování přiměřených a stabilních výkupních cen;

67. připomíná Komisi její povinnost podle článku 219 nařízení (EU) č. 1308/2013 nejen řešit aktuální narušení trhu, ale i učinit okamžitý zásah s cílem takovému narušení trhu zabránit nebo učinit okamžitý zásah v případě, kdy by okamžitý zásah zamezil tomu, aby se takové riziko stalo skutečností, či tomu, aby toto riziko trvalo nebo aby se proměnilo v závažnější nebo trvalejší narušení trhu, nebo v případě, kdy by odklad zásahu mohl způsobit nebo zhoršit narušení trhu nebo vést k tomu, že by opatření, jež by k odvrácení hrozby nebo k řešení narušení trhu byla později nutná, musela být učiněna v širší míře, nebo kdyby měl odklad zásahu neblahý vliv na výrobní či tržní podmínky;
68. vyzývá Komisi, aby spolupracovala se zúčastněnými stranami v odvětví a zavedla pohotovější a realističtější záchranná opatření vycházející z doporučení střediska pro sledování trhu s mlékem, která by zajistila ochranu v případě krize, kdy by významný pokles cen mléka a současné výrazné zvýšení komoditních cen měly závažné dopady na zisky zemědělců; požaduje, aby byla intervenční cena aktualizována tak, aby odrážela výrobní náklady a byla lépe uzpůsobená tržním změnám;
69. vyzývá Komisi, aby zavedla pohotovější a realističtější záchranná opatření a aby intervenční cena lépe odrážela reálné výrobní náklady a reálné tržní ceny a přizpůsobovala se tržním změnám; žádá proto Komisi, aby neprodleně intervenční ceny přizpůsobila; kromě toho uznává, že vývozní náhrady by měly být dočasně obnoveny v případě tržní krize na základě objektivních kritérií;
70. vyzývá Komisi, aby spolupracovala se zúčastněnými stranami na stanovení ukazatelů nákladů produkce, zahrnujících náklady na energie, hnojiva, krmiva, mzdy, nájemné a další hlavní vstupní náklady, a revidovala referenční ceny na jejich základě; vyzývá dále Komisi, aby spolupracovala se zúčastněnými stranami na definování tržního indexu využívajícího kotace pro výroby, ceny mléka a výrobní náklady, jenž by posloužil jako základ pro provádění nástrojů pro řízení nabídky, klesne-li index pod úroveň, kterou je třeba stanovit, a to s tím, že na jeho základě, vrátí-li se opět na předem stanovenou hodnotu, se budou pozastavovat opatření pro řízení nabídky;
71. zdůrazňuje, že stávající zkušenost s ruským embargem ukazuje, že je žádoucí mít k dispozici pokyny projednané členskými státy, Komisí a Parlamentem, které by sloužily jako vodítko pro aktivaci opatření;
72. poukazuje na význam pohotovějšího a realističtějšího krizového nástroje a doporučuje, aby Komise spolu s Parlamentem jako jedním z legislativních orgánů jednala s odvětvím o možnosti použití nástrojů řízení rizik, jako jsou termínované trhy, čímž by se využilo kolísání cen v odvětví ke zvýšení jeho konkurenceschopnosti; domnívá se, že kromě toho by měly být přezkoumány nové nástroje stabilizace příjmů, mezi něž patří například pojištění příjmu nebo program na ochranu marží;
73. žádá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy a subjekty z odvětví mléka vyvinula nástroje na účinné a přiměřené zajištění proti náhlým poklesům ceny mléka;

Nekalé obchodní praktiky v dodavatelském řetězci mléka a mléčných výrobků

74. zdůrazňuje, že producenti mléka a mléčných výrobků, zejména drobné podniky, jsou obzvlášť zranitelní vůči nerovnováze v dodavatelském řetězci, a to zejména z důvodu kolísající poptávky, rostoucích výrobních nákladů a klesajících výkupních cen, ale také vůči hospodářským prioritám v jednotlivých členských státech; domnívá se, že tlak na snižování cen ze strany prodejců používajících vlastní značku a z důvodu prodeje tekutého mléka jakožto akčního produktu, který má stimulovat prodej jiných produktů, znehodnocuje práci a investice producentů v odvětví mléka a mléčných výrobků a snižuje hodnotu konečného výrobku pro spotřebitele; zdůrazňuje, že musí být zavedeny soubory osvědčených postupů používaných jednotlivými aktéry potravinového řetězce; zdůrazňuje, že je třeba nalézt mechanismy, které by účinně chránily zemědělce před nekalými postupy zpracovatelského průmyslu a distributorů a jejich dominantním postavením na maloobchodním trhu, a žádá Komisi, aby co nejdříve předložila svůj návrh na omezení nekalých obchodních praktik a aby zvážila odvětvový přístup k právu hospodářské soutěže a nekalým obchodním praktikám;
75. domnívá se, že nekalé obchodní praktiky značně omezují kapacitu odvětví investovat a přizpůsobovat se a že je třeba proti nim bojovat na úrovni Evropské unie i členských států;
76. zdůrazňuje, že producenti mléka a mléčných výrobků by byli bez programu pro případ krize v ještě slabším postavení, zatímco mlékárenský průmysl a velké potravinářské koncerny by získaly větší moc;
77. vybízí k tomu, aby bylo dosaženo širšího zapojení producentů mléka a mléčných výrobků či organizací těchto subjektů do mechanismů řízení potravinářského dodavatelského řetězce, skupin a iniciativ;
78. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Výzvy a příležitosti pro odvětví mléka a mléčných výrobků

V roce 2003 se členské státy EU v rámci střednědobého přezkumu SZP dohodly na ukončení režimu kvót ke dni 31. březnem 2015. Ukončení kvót pro produkci mléka po třiceti letech představuje pro odvětví mléka a mléčných výrobků jak výzvy, tak i příležitosti.

Kolisavost cen bude i nadále pro odvětví mléka a mléčných výrobků problémem. Změny v příjmech způsobené vysokými kapitálovými náklady, změnami komoditních cen mléka a mléčných výrobků a kolisavostí vstupních nákladů a nákladů na energii se obzvláště dotýkají producentů mléka a mléčných výrobků. Producenti mléka a mléčných výrobků navíc často zastávají slabou pozici v rámci celkového potravinářského řetězce a jsou obzvláště vystaveni nekalým obchodním praktikám. Také demografické stárnutí producentů mléka a mléčných výrobků vzbuzuje obavy, a podněcování a podporování generační obnovy prostřednictvím nových a stávajících nástrojů je zásadní pro budoucí růst a udržitelnost tohoto odvětví.

Celkové střednědobé až dlouhodobé vyhlídky pro odvětví mléka a mléčných výrobků jsou optimistické na vnitřním i světovém trhu. Poptávka je silná, zejména v rozvíjejících se ekonomikách. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Organizace OSN pro výživu a zemědělství ve své poslední zprávě o výhledech zemědělství předvídají, že světová poptávka po mléce a mléčných výrobcích poroste do roku 2023 zhruba o 2 % ročně.

Odvětví mléka by mělo upřednostňovat nalezení vývozních trhů a zajištění přístupu na ně, a propagace mléka a mléčných výrobků na trzích třetích zemí musí být cílená a efektivní. Lepší předávání znalostí, výzkumu, inovací a opatření ke zvýšení kvality a označování výrobků přinese mléku a mléčným výrobkům v EU další přidanou hodnotu a zvýší jejich konkurenceschopnost na vnitřním i světovém trhu.

Je třeba plně využít příležitosti pro růst a rozvoj tohoto odvětví pomocí nástrojů z Evropského fondu pro strategické investice a usnadnit a podpořit dosažení potenciálu v tomto odvětví, což povede k rozvoji udržitelných pracovních míst a zvýšení hospodářského růstu ve venkovských oblastech v EU.

V mnoha znevýhodněných oblastech a nejuvdálenějších regionech zůstává produkce mléka nadále jediným zdrojem příjmů zemědělských podniků a pracovních míst a jeho pokračování je zásadní, aby se zabránilo opouštění zemědělské půdy. Ačkoli je příliš brzy na komplexní posouzení dopadů balíčku předpisů týkajícího se mléka na toto odvětví ve znevýhodněných regionech, je zřejmé, že opatření navržená v souladu s balíčkem musí umožňovat členským státům v rámci SZP podpořit zemědělce a zajistit trvalý hospodářský a sociální přínos malým mléčným farmám v těchto regionech. Vzhledem k různorodosti těchto oblastí v jednotlivých členských státech nastiňuje zpráva Komise možnost cílenějšího přístupu v pomáhání znevýhodněným regionům.

Pokles poptávky ze strany zahraničních trhů, globální kolísání cen a ruské embargo v posledních měsících vedlo ke zvýšenému tlaku na toto odvětví a ke snižování cen. Ačkoli je třeba Evropskou komisi ocenit, že přijala pohotová opatření k vyřešení dopadů ruského embarga, zejména v pobaltských členských státech, je zřejmé, že krizová opatření a nástroje zavedené Evropskou unií nejsou navrženy tak, aby byly schopny reagovat na současný stav v moderním odvětví mléka a mléčných výrobků.

Stávající ochranná opatření jako veřejná intervence a podpora soukromého skladování nejsou vhodná k řešení přetrvávajícího kolísání cen nebo krize v odvětví mléka. Zpráva Komise uvádí, že existují pochybnosti, pokud jde o schopnost regulačního rámce EU řešit případy mimořádných výkyvů trhu nebo krizové situace po zrušení režimu kvót, zejména pro zajištění vyváženého rozvoje produkce mléka v celé Evropské unii a předcházení koncentraci v nejproduktivnějších oblastech. V tomto ohledu je nezbytné, aby Komise přijala vstřícnější a realističtější opatření, a aby intervenční cena více zohledňovala výrobní náklady. Stávající cena, která je nezměněna od roku 2008, musí být revidována, aby zohledňovala zvýšení výrobních a vstupních nákladů a musí být pravidelně revidována.

Postoj zpravodaje k provádění balíčku předpisů týkajícího se mléka

Balíček předpisů týkající se mléka, který vstoupil v platnost v roce 2012, poskytuje zemědělcům nástroje k řešení problémů, kterým čelí odvětví mléka a mléčných výrobků. Bylo zavedeno posílení smluvních vztahů a vyjednávacích sil prostřednictvím organizace producentů a meziodvětvové organizace. Zpravodaj i nadále zastává názor, že navržená opatření, která mají zvýšit transparentnost a zajistit komplexnější analýzu údajů v oblasti produkce mléka v EU, jsou základem k udržitelnému a funkčnímu odvětví mléka a mléčných výrobků.

Používání formálních písemných smluv a posílení smluvních vztahů poskytlo zemědělcům důležitý nástroj a posílilo odpovědnost subjektů dodavatelského řetězce v odvětví mléka a mléčných výrobků, aby reagovali na tržní signály, zlepšili přenos cen a přizpůsobili nabídku poptávce a zároveň pomohli vyvarovat se nekalým obchodním praktikám. Členské státy byly povinny oficiálně uznávat organizace producentů, byla jim však dána volnost v určení minimálního počtu členů nebo minimálního objemu tržní produkce, který bude tvořit organizaci producentů.

Provádění opatření navržených v balíčku se mezi jednotlivými členskými státy liší a jejich zavádění bylo neuspokojivé. Celková síla odvětví mléka a mléčných výrobků a příznivé tržní podmínky v mezidobí byly předloženy jako důvody, kvůli kterým se producenti nechtějí zapojovat do organizace producentů. Je zapotřebí určit a vyřešit další překážky, jako je nedostatečná informovanost o úloze organizace producentů. Zpravodaj doporučil, aby byli producenti dále motivováni k vytváření a organizací producentů a vstupování do nich, neboť tyto organizace jsou nástroji k řešení nerovnováh v dodavatelském řetězci.

Zpráva Komise o provádění balíčku předpisů týkajícího se mléka

Podle článku 225 písm. b) nařízení o společné organizaci trhu měla Komise předložit Parlamentu a Radě do 30. června 2014 zprávu o vývoji na trhu práce v odvětví mléka a mléčných výrobků v EU a provádění balíčku předpisů týkajícího se mléka. Zpráva Komise se týkala třech hlavních témat:

- analýzy trhu
- provádění a zavádění balíčku předpisů týkajícího se mléka v jednotlivých členských státech
- postavení producentů mléka a mléčných výrobků ve znevýhodněných regionech

Zpráva uvádí, že podle revidované SZP existuje široká škála nástrojů jako například podpora vázaná na produkci, přídatná opatření a programy pro rozvoj venkova, určených pro pomoc odvětví mléka a mléčných výrobků v případě výjimečných situací, zpráva však nevylučuje možnost, že budou přidány další nástroje ke zvládnutí ukončení kvót.

Zpráva rovněž konstatuje, že pouze omezený počet členských států uplatnil pravidla pro regulaci nabídky sýrů s CHOP/CHZO na žádost organizace producentů, meziodvětvové organizace nebo skupiny CHOP/CHZO.

Pokud jde o provádění balíčku předpisů týkajícího se mléka, zpráva uvádí, že došlo ke zlepšení vztahů v celém dodavatelském řetězci, nicméně je ještě příliš brzy na to, aby byl vidět významný dopad na odvětví mléka a mléčných výrobků.

Podpora udržitelného a konkurenceschopného odvětví mléka a mléčných výrobků

Vzhledem k tomu, že úroveň v provádění opatření v rámci balíčku předpisů týkajícího se mléka byla neuspokojivá, zpravodaj důrazně vybízí zainteresované strany v dodavatelském řetězci mléčných výrobků, aby přijaly opatření v rámci balíčku předpisů týkajícího se mléka, a poskytuje doporučení ohledně nových nástrojů, které by měly Komise a průmysl zvážit.

Zpravodaj se domnívá, že středisko pro sledování trhu s mlékem zřízené v dubnu 2014 bude mít zásadní a posílenou úlohu v nadcházejících letech v odvětví mléka a mléčných výrobků v EU. Středisko pro sledování trhu s mlékem šíří a zpracovává údaje o stavu trhu, což umožňuje zainteresovaným stranám lepší finanční a investiční rozhodnutí. Ve zprávě Komise z června 2014 bylo uvedeno, že středisko pro sledování trhu s mlékem „bude posílat útvarům Komise včasné varování“, která umožní Komisi rychleji jednat v počátečních fázích krize.

Tato zpráva předkládá názor, že by Komise měla přijat nezbytná opatření, aby bylo zajištěno, aby mohlo středisko pro sledování trhu s mlékem plně rozvinout svůj potenciál. Informace poskytované střediskem pro sledování trhu s mlékem by měly zahrnovat aktualizované informace o vývoji trhu a cen a měly by být snadno dostupné a uživatelsky přístupnější, než je jejich stávající podoba. Středisko pro sledování trhu s mlékem by mělo být podporováno ve své činnosti členskými státy, které by měly poskytnout potřebné informace včas, přičemž zpráva doporučuje, aby Komise prozkoumala další možnosti k zajištění včasného obdržení informace. V prosinci 2014 až 9 členských států neposkytlo Komisi potřebnou informaci včas.

Význam přesných a včasných informací v době po zrušení kvót silně vzroste, a středisko pro sledování trhu s mlékem by mělo usilovat o to, aby poskytovalo četnější a aktuální informace všem příslušným zainteresovaným stranám. Poskytnuté údaje by mohly pomoci v posilování smluvních vztahů a mohly by být také použity při obchodování s deriváty mléčných výrobků.

Komise by měla prozkoumat možnosti termínových trhů s cílem předvídat podmínky ve střednědobém výhledu týkající se systému stanovování cen, a zvýšit konkurenceschopnost odvětví. Takový trh by producentům a zpracovatelům umožnil, aby se zajistili proti rizikům, jelikož by dopředu znali ceny, což by jim umožnilo lepší investiční rozhodnutí.

Posílení smluvních vztahů, které je navrženo v balíčku předpisů týkajícím se mléka představuje konkrétní způsob, jak zajistit spravedlivější rozdělení v rámci celého dodavatelského řetězce. Zpráva vyzývá Komisi a další subjekty v odvětví mléka a mléčných výrobků, aby hlouběji prozkoumaly potenciál, který představují dlouhodobější smlouvy v rámci integrovaného dodavatelského řetězce, forwardy, smlouvy A B a smlouvy o pevné marži a možnost „zmrazit“ po stanovenou dobu cenu mléka. Existuje mnoho příkladů, kdy se sám průmysl přiklání k těmto opatřením, která by měla být považována za zajišťovací nástroje, vzhledem k tomu, že smlouvy o pevné marži by mohly přinést zemědělcům jistotu, flexibilitu a možnosti reagovat. Dlouhodobé plánování a řízení zemědělských podniků ke zvládnutí kolísavosti cen je nyní důležitější než kdy jindy a konkurenceschopnost a udržitelnost odvětví pro zemědělce a dodavatele by mohla být pomocí smluv posílena.

25.2.2015

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZPOČTOVOU KONTROLU

pro Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

Výhledy odvětví mléka a mléčných výrobků v EU – přezkum provádění balíčku předpisů týkajících se mléka a mléčných výrobků (2014/2146(INI))

Navrhovatel: Petri Sarvamaa

NÁVRHY

Výbor pro rozpočtovou kontrolu vyzývá Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- s ohledem na zprávu Komise Evropskému parlamentu a Radě o vývoji situace na trhu s mlékem a mléčnými výrobky a provedení ustanovení balíčku předpisů týkajících se mléka (COM(2014)0354) (dále jen „zpráva“),
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007¹, a zejména na čl. 225 písm. b) uvedeného nařízení,
 - s ohledem na zprávu Komise z prosince 2014 „Vyhlídky zemědělských trhů a příjmů v EU na období 2014–2024“,
1. poukazuje na to, že zpráva Komise byla zveřejněna ještě před zavedením ruského embarga, a tudíž neodráží skutečnou situaci v odvětví mléka;
 2. zdůrazňuje, že největším problémem, s nímž se potýkají producenti mléka, je kolísavost cen;
 3. v této souvislosti podotýká, že nedávné ruské embargo na zemědělské produkty naléhavě ukázalo na nutnost posílit regulační rámec upravující případy extrémní kolísavosti trhu;
 4. konstatuje, že vývoj cen v jednotlivých členských státech zjevně není jednotlivý a že ve

¹ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671.

zprávě mohla být věnována větší pozornost vývoji cen mléka v reálných hodnotách a příčinám tohoto vývoje;

5. doporučuje, aby s cílem zabránit další nestabilitě trhu byla zachována předchozí rozhodnutí o kvótách na mléko a aby nebyl režim kvót na mléko v posledním roce své platnosti měněn;
6. připomíná, že nařízení (EU) č. 1308/2013 stanoví, že „s cílem zajistit realistický rozvoj výroby a tím přiměřenou životní úroveň producentů mléka a mléčných výrobků by se měla posílit jejich pozice ve vyjednávání se zpracovateli; výsledkem by mělo být spravedlivější rozdělování přidané hodnoty v dodavatelském řetězci“;
7. vyjadřuje politování nad tím, že ve zprávě není jasně uvedeno, zda je Komise spokojena s prováděním nového regulačního nástroje, a že Komise nevyšlila, kolik nových organizací producentů, zúčastněných členských států či kolektivních jednání očekává; podotýká, že rovněž není jasné, jaký vliv budou nové nástroje mít na ceny mléka; žádá v této souvislosti o přesný výčet dopadů na ceny mléka a také o přesný soupis zúčastněných organizací producentů;
8. žádá Komisi, aby do konce roku 2015 provedla posouzení dopadu kolektivních smluv na produkci a na ceny v jednotlivých členských státech;
9. doporučuje, aby Komise přijala v oblasti organizací producentů, smluv a kolektivních jednání jednoznačné cíle;
10. upozorňuje na to, že bez jasné revize úlohy organizací producentů a meziodvětvových organizací a očekávaného dopadu nového regulačního nástroje na ceny mléka není úprava nástroje balíčku předpisů týkajících se mléka možná;
11. nahlíží příznivě na vytvoření střediska pro sledování trhu s mlékem, nicméně zdůrazňuje, že by měl existovat nástroj pro jednoznačné informování o cenách a objemech, který by byl užitečný pro zemědělce; domnívá se, že toto středisko by mělo Komisi pomoci analyzovat trh s mlékem v této nové situaci, přesněji prezentovat údaje o trhu a jeho trendy a varovat před riziky nerovnováhy trhu, přičemž Komise by poté přijala nezbytná rozhodnutí;
12. zdůrazňuje, že toto středisko by mělo být lépe využíváno díky stanovení krizových úrovní, které by závisely na ukazatelích stanovených pro celou Evropskou unii, což by umožnilo uplatňovat mechanismy prevence a včasného varování;
13. poznamenává, že podle Komise „členské státy nevedly žádný výrazný vliv balíčku předpisů týkajících se mléka na odvětví mléka ve znevýhodněných regionech, především protože ustanovení byla provedena teprve nedávno [...]“ a „situace a vývoj [...] jsou poměrně různorodé a vyžadují cílený přístup“;
14. doporučuje, aby byla v rámci dlouhodobého strategického přístupu zachována a rozvíjena podpora vázaná na produkci mléka a podpora související s produkcí mléka ve

znevýhodněných regionech;

15. doporučuje, aby byl posílen právní rámec pro oblasti s méně výhodnými podmínkami;
16. zdůrazňuje, že po ukončení režimu kvót na mléko by měl být vyhodnocen vývoj situace na trhu a účinnost příslušných nástrojů; do dvou let od ukončení režimu kvót, v roce 2017, by měla být předložena následná zpráva.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	24.2.2015
Výsledek konečného hlasování	+ : 26 - : 0 0 : 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Nedzhmi Ali, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Ryszard Czarnecki, Dennis de Jong, Tamás Deutsch, Martina Dlabajová, Jens Geier, Ingeborg Gräßle, Rina Ronja Kari, Verónica Lope Fontagné, Fulvio Martusciello, Dan Nica, Gilles Pargneaux, Georgi Pirinski, Petri Sarvamaa, Bart Staes, Michael Theurer, Marco Valli, Derek Vaughan, Anders Primdahl Vistisen, Tomáš Zdechovský
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Karin Kadenbach, Marian-Jean Marinescu, Julia Pitera, Patricija Šulin
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Judith Sargentini

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	8.6.2015
Výsledek konečného hlasování	+ : 34 - : 9 0 : 2
Členové přítomní při konečném hlasování	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Paul Brannen, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Mairead McGuinness, Nuno Melo, Giulia Moi, Ulrike Müller, James Nicholson, Marijana Petir, Laurențiu Rebegea, Bronis Ropė, Jordi Sebastià, Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski, Marco Zullo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Franc Bogovič, Angélique Delahaye, Stefan Eck, Fredrick Federley, Momchil Nekov, Ricardo Serrão Santos
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Martina Anderson, Ivo Vajgl